

CARELLI GÁBOR

Ezüst utazó órát kapott ajándékba, 20 éves jubileumára, a Metropolitan Operától tenoristájuk: Carelli Gábor.

Egyszerű a hír. De annál több van mögötte. Érdekeségben. És a nevéhez most éppen találó ajándékban. Amely egy budapesti kisdíák magyar és ember ügyben tett utazását sejteti, művészkarrierjének keresztmetszetében. Igen, úgy ahogy Advirta: "az ér befut a nagy óceánba..."

A mostani, amerikai és magyar körök körében való ünneplés közben kértük meg őt, hogy mondja el, egy ilyen nem mindennapi pályafutás és siker "hogyanját."

— Órát kaptam! — feleli, oly finom, választékos egyszerűséggel, mintha itt be is fejezhetnők az interjút.

Nóde mégis, Gábor?... A magyar olvasóközönség, aki ismeri neved, budapesti, olasz és amerikai operákból?...

És hirtelen rááll a nyilatkozatra:

— Hát igen, vannak mérföldkövek.

— Édesapám Heves vármegye tiszti főügyésze volt. Ott laktunk a Falk Miksa utcában. Egy bérházban. Amelyet a jótékonyágáról ismert bankár-nagyapám építtetett. S amelynek különös érdekessége volt, hogy mindegyik emeleten, egy-egy fia alkott a családjával. Hétvégi esteiken, ha összeült a nagy család, unokákkal, unokatestvérekkel, úgy negyvenen ülhattük körül a családi asztalt!

Itt hirtelen beleszólnánk

Irtá: IVÁNI ZOLTÁN

mint Karrierjéhez nem tartozó valamire. De akkor tévednénk a legjobban. Mert Carelli Gábor utját, ez a minden emberhez egyforma úri

Iváni Zoltán

modor mentette meg a különben művészpálykon ismert hullámsásoktól. Ime, ezt sejtetik további szavai. Amiket így felsorolásban szinte "szentségtörés" lenne megzavarni.

1972 feb.
Am. M. Világ

13 éves voltam. A Markó utcai gimnázium növendéke. Amikor templomi vagy iskolai ünnepségeken, a kórusbani éneklés közben észrevettük, hogy eltérően a többi ilyen korú diáktól, az én hangom nem változik. Ugy ér-

tem, átmeneti szünet nélkül alkalmas az éneklésre. Amikor pedig érettségiztem, Vajthó László irodalmi tanárom figyelmeztetésére az elnök felkért, hogy éneklés helyett, — mert az mégsem illik vizsgatételnek — elszavaljam a "Sole mio"-t úgy prózában. Igen, siker volt, szokatlanul nagy. Így a jogi fakultás mellett, Székelyhidy Ferencnél tanultam énekelni. Mindkét iskolát elvégeztem. De az, hogy mit választok, ekkor kétséges volt. Édesanyám szolt közbe: "Elme gyünk együtt Bécsbe, Karl Alvinhez, az opera karnagyához." Aki, amikor meghallgatott — 19 éves voltam — így kiáltott fel: "Ezt Gigli-nek hallania kell! . . . Így is történt. A Bécsben, majd Budapesten vendégszereplő Gigli magához hívott, a Hungária szállóba. Vele érkező barátai között volt De Curtis is. A "Sorrentói emlék" szerzője. A "Szerelmi bájtál"-t és a nagy áriát énekeltem a "Martha"-ból. És akkor édesanyám és Plesz Laci a zongorakisérom összesapták kezüket, az ámulattól. Amint Gigli — Caruso után az olasz operaénekesek legnagyobb fejedelme, fogadta szereplésemet:

— Ó mio bello giovane —
ó én szép ifjuságom," —
mondta az akkor már ötven felé járó mester. Akihez valóban arera is hasonlítottam. És megölelt, meghívott magához Olaszországba.

— Ennek már édesapám sem tudott ellenállni. Hiába emlegette, hogy azért a "rendes" foglalkozást sem kellene elhanyagolni. A következő évre Gigli vendége lettem Rómában. Szállást keresett, korrepetálókat énekiskolámhoz. Kottaírdítónak vitt magával, koncertjeire. Amelyekből én rengeteget tanultam. És a hivatásbeli sikonnal, Ancona alatti, "Recanati" kis városkában lévő otthonában állandó vendég voltam. Vagy ő jött két ízben velem Budapestre, az operába, szerepelni. És családunk körében tölteni idejét.

— A többi már magától ment? — vágjuk most közbe.

— Nem éppen — válaszol Carelli Gábor.

És sor kerül az első önálló olaszországi szereplésére. Amikor már 1938 novemberét írjuk, Ő Firenzében a "Bohéme" Rodolfoját ének-

li. Mint Gigli pártfogoltja. S amely segítségre már semmi szükség nem lenne a továbbiakban. De a történelem közbeszól.

— Megyek Amerikába — szól Gigli feléje. Majd utánam jössz.

És így is történt. Ime:

— Az Ő közbenjárására kaptam kiutazási engedélyt. A "Conte di Savoya" hajón érkeztem Amerikába, 1939-ben. Itt is bemutatott minden opera-körben, szakmaiak előtt. Nyitva volt minden. De amikor visszatért Gigli, a tükre valami nem tetsző

politikai nyilatkozatot tett. Amit a New York Times leközölt.

— No és, — vetjük a kérdést eléje.

— Mindent újra kellett kezdenem. Pár évig könyvtárban dolgoztam. Ahol a doktori diplomám miatt feltelezték, hogy az "ABC"-hez értek és sorba tehetem a kártyékokat... De ettől függetlenül, a klíma változás miatt, két évig nem tudtam volna énekelni. A hangommal... Így a változás itteni életemben csak 1942-ben

ért el. Doráti Antal, a dallasi szifónikus zenekar karnagya hívott meg szereplésre, Beethoven IX-ik szimfóniájának tenorszólóját elénekelni. Ezt a rádió is közvetítette. Nyugati és keleti part között. Majd Toscanini vezetésével egy NBC programban, a Falstaff-ban Dr. Cajus szerepét énekeltem.

— Ezek a szereplések és hanglemezek hozták meg itteni sikeremet. Amikor 1951-ben, a Metropolitan operára állandó tagként szerződtem.